

GARAI HÍRADÓ

2017. november

Kiadja a Garai Önkormányzat

TARTALOM

Polgármesteri gondolatok..... 1. old.
Településfejlesztési, köznevelési, nemzetiségi-ügyek,
kulturális és sport bizottság tájékoztatója ..... 2. old.
Tisztelegés '56 mártírjai előtt ..... 3. old.
A Horvát Nemzetiségi Önkormányzat hírei..... 4. old.
A Német Önkormányzat Gara hírei..... 6. old.
A Garai Ifjúsági Táncsoport hírei ..... 9. old.
A reformáció 500 éves évfordulójára..... 10. old.
Garai KSE hírei ..... 11. old.

Probojác Miklós 85 éves..... 11. old.
10 éve, 2007. augusztus 7-én
halt meg Páncsics Miklós ..... 13. old.
Rácz Patrik 52 kg-ban magyar bajnok lett ..... 14. old.
Anyakönyvi hírek ..... 14. old.
Magyar Máltai Szeretetszolgálat ..... 15. old.
Beteszda alapítvány hírei ..... 16. old.
TÁJÉKOZTATÓ – A lakossági szelektív
hulladékgyűjtési akcióról..... 16. old.

POLGÁRMESTERI GONDOLATOK

Tisztelt Garai Lakosok!

Október és november hónap az emlékezésről szól. Emlékezünk '56 hőseire, akiknek véréből született meg a mi szabadságunk és emlékezünk elhunyt hozzátartozóinkra, szeretteinkre, akik szívünkben, gondolatainkban élnek tovább. Ezekre a napokra a gyász árnyéka vetül, ám mégis van valami magasztos, valami felemelő érzés, amitől az ünnep, ünneppé válik. Mert az emlékezés, a múlt felidézése, egyúttal jövőt is mutat számunkra.

Példaképeket találhatunk, erőt meríthetünk történelmünkéből, múltunkból, szűkebb körben felmenőink példájából és munkásságából.

Az október 23-ai hősökről és eseményekről hazánk vezetői és politikusai az ünnep napján méltóképpen megemlékeztek, ezért én inkább Mindenszentek ünnepéről és Halottak napjáról beszelnék. Arról a két napról, melyek lassan elhalványulnak és kimerülnek abban, hogy a kötelező látogatásokat letudjuk a temetőben. Rendbe tesszük szeretteink sírját, virágot viszünk és mécseket gyújtunk. De ezek a cselekedeteink és szokásaink is túlmutatnak az emlékezésen, a kegyeleten.

Mindenszentek ünnepe katolikus ünnep, mely napon az üdvözült lelkeket ünnepeljük. Azokat, akik már kiérdemelték, hogy eljussanak Isten színelátására. Ez az ünnep a kelta Samhain ünnepéből ered. Úgy tartották, hogy az abban az évben elhunytak lelkei, ezen az éjjelen vándorolnak át a holtak birodalmába. Hogy megkönnyítsék számukra az utat, ezért ételt és állatokat áldoztak. Ebből

az ünnepből alakult ki a Halloween is az angolszász területeken.

A halottak napja azokról a lelkekről szól, akik még várnak az üdvösségre. De amíg a mindenszentek ünnepe katolikus ünnep, addig a Halottak napja általánosan keresztény ünnepnek mondható, hisz a protestáns egyházakban is elterjedt. Ez az ünnep egészen a római birodalom idejébe nyúlik vissza, noha csak 998-ban kezdték hivatalosan megtartani és a 11. századtól lett általánossá. Rómában február 22-én ülték azt a napot, melyen az ősökre és a csatákban elesett hőseikre emlékeztek, akiket istenekként tiszteltek. Az ünnep neve Caristia, a kölcsönös szeretet volt, melyen nem csak a halottakra emlékeztek, hanem megajándékozták egymást is. Inkább vidámság, mint mélabú jellemezte ezt a napot. A halottak napja fokozatosan vált egyházi ünnepből a halottakról való általános megemlékezéssé.

Amiért fontosnak tartom, hogy erről írjak, az az arányok eltolódása miatt van. Mert amíg a mai gyerekek mindent tudnak Halloween-ről, addig a „Szent” – ről azt gondolják, hogy egy vezetéknev. Félreértés ne essék! Faragtam én is töklámpát gyerekként és most felnőttként a gyerekeimnek is, és tudom, hogy ez a szokás is a kelták ünnepéhez kötődik. De ez mellett tisztában vagyok azzal is, hogy mi Mindenszentek ünnepe és mi Halottak napja. És kötelességemnek érzem, hogy a töklámpa kifaragása mellett ezt is tovább adjam gyermekeimnek. Mindazt, amiről

ez a két ünnep szól és mindazt, ami ehhez a két naphoz kapcsolódik. A szeretteinkről való megemlékezést, a temetőbe látogatást és az ősök, a Szentek tiszteletét. Mert azt gondolom, hogy sokan vannak Ők, kik előttünk jártak és életük lobogó fáklyaként világít előttünk. Nem csak a hivatalosan szentté avatottakra és nem csak történelmi nagyjainkra gondolok, hanem mindazokra a hétköznapi hősökre, akik becsülettel végig dolgozták életüket, felnevelték gyerekeiket, szolgálták hazájukat. Nem kerültek be a történelemkönyvekbe, sem a szentek névsorába. Nagyanyáink és nagyapáink és az Ő szüleik, akiket mi már nem ismertünk, de létünket Nekik is köszönhetjük.

*„Nem múlnak el, kik szívünkben élnek,
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.” /Juhász Gyula/*

Itt visszautalok a római Caristia ünnepre, amikor megkülönböztetett figyelmet szenteltek egymásnak a családtagok. Nem csak az élőkre, hanem a holtakra is. Caristia: Kölcsönös szeretet. Milyen csodálatos kifejezése ez a szeretetnek. Kölcsönös, tehát oda-vissza működik. A temetők éjszaka sötétségbe burkolóznak, de ezen két éjszakán szinte nappali fény van bennük. Mert minden gyertya, minden mécses a szeretetünket jelképezi, a szeretetünk és az emlékezés gyújtja lángra őket. És ennek a sok ezer gyertyának és mécsesnek a fénye összeadódik, egybeolvad, messziről nézve szinte egy nagy lámpásnak tűnik.

*„A sötétség nagylelkű. Türelmes. Mindig győz. Ám erejének szívében ott lakozik a gyengesége: egyetlen magányos gyertya elegendő, hogy elűzze őt. A szeretet pedig több egy magányos gyertyánál. A szeretet képes lángra lobbantani a csillagokat.”
/Csillagok háborúja c. film/*

A Halloween közelebb áll a gyerekekhez és a fiatalokhoz, hiszen az a mókáról, a kacagásról szól. De tanítsuk meg a felnövekvő generációknak, hogy mit jelent Minden-szentek ünnepe és a Halottak napja. Tanítsuk meg Nekik, hogy mit jelent az Ősök tisztelete, mit jelent az emlékezés, mit jelent a csendben, méltósággal ünneplés, jelmezek nélkül, csinnadratta nélkül, akár csak egy szál gyertya mellett.

*„A gyertyaláng: érzés. Különös érzés. Egy végtelenül kellemes érzés. Az alvó Kedves érzése. Aki itt alszik. Nem, nem melletted, hanem benned. Őt érzed. Halk szuszogását, finom szívverését, angyalian nyugodt arcát, selymes bőrét. Látod Őt a lelkedben, érzed Őt dobogó szívedben, álmait Vele álmodod, érzéseit Vele érzed. Ott lobog benned, ott lobogtok egymásban. Benne vagy, Vele vagy. Benned van, veled van. A megnyugtató, végtelen ölelésben. Itt, a gyertyafényben.”
/Csitáry-Hock Tamás/*

Emlékezzünk elhunyt szeretteinkre kegyelettel, szeretettel a szívünkben!

*Tisztelettel:
Faa Béla*

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI, KÖZNEVELÉSI, NEMZETISÉGI-ÜGYEK, KULTURÁLIS ÉS SPORT BIZOTTSÁG TÁJÉKOZTATÓJA

A Településfejlesztési, Köznevelési, Nemzetiségi-ügyek, Kulturális és Sport Bizottság feladat- és hatásköréhez kapcsolódóan az alábbi tájékoztatást adja a lakosságnak az elmúlt időszakban elvégzett önkormányzati feladatokról:

- az év folyamán Varga József segítségével tartottuk rendezést az ún. Milánkó kertén,
- Jakab István közreműködésével zúzott kővel borítottuk a Páncsics Miklós utca több szakaszát (általános iskola előtt, dohánybolt előtt, reformátustemető előtti utcaszakasz),
- Imre Sándor segítségével az önkormányzat kertjeit levezesztettük,
- a közfoglalkoztatottak - Jakab András és Molnár József irányításával - 60q hidegasszal javították Gara utcáit,

- a honvédség befejezte a régi vasúti töltésen az útjavítást és levonult a lovas pályáról, ezután Rutterschmidt Zsolt hengerelte és tárcsázta a területet,
- a fogorvosi rendelő elavult kéményeit lebontottuk,
- az általunk nevelt árvacska palántákat kiültettük Gara köztereire.

Ezúton is köszönetünket fejezzük ki minden aktívan résztvevő személynek, akik együttműködve segítséget nyújtottak településünk szebbé tételében.

*Kertész Ferenc
bizottsági elnök*

TISZTELGÉS '56 MÁRTÍRJAI ELŐTT

Szeptember 29-ét az idei évben is az emlékezés és főhajtás napjának szentelte a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat, mely alkalommal az 1945-1961 közötti időszak hőseinek és áldozatainak szeretett volna méltó emléket állítani és kifejezni őszinte tiszteletét és együttérzését. Azoknak, akik lázadtak a kommunista diktatúra elnyomása ellen, az igazságért, a szabadságért, egy jobb élet reményében. Sokan az életükkel fizettek ezért, vagy soha be nem gyógyuló lelki sebeket hordoznak ma is. Állampolgárok százezreit ártatlanul meghurcolták, koncepciók eljárás során elítélték, megfosztva őket szabadságtól, életüktől, mindenüktől.

Nekünk, az utókor nemzedékének, kötelességünk és felelősségünk előttük őszinte tiszteletünket leróni, s emléküket megőrizni. A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Közgyűlése rendeletben nyilvánította megyei emléknappá szeptember 29-ét, dr. Szobonya Zoltán mártírhalálának dátumát. E napon 14.00 órakor a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat oklevélátadással egybekötött ünnepélyes megemlékezést tartott a Megyeházán.

**„Inkább becsületben meghalni,
mint becstelenül élni!”**

Dr. Szobonya Zoltán az 1956-os vidéki forradalom és szabadságharc egyik emblemikus alakja volt Bács-Kiskun megyében, M. Kiss Sándor történész szerint „Dél-Magyarország legnagyobb forradalmi vezetője”. Életútja a 20. század tükré, a kényszerűen derékba tört, ki nem teljesedett jogász, tisztos polgári életpálya parabolája, ugyanakkor a félelmet leküzdő szabadságnak is a szimbóluma.

Egész életében a jog eszközeivel küzdött a körülötte élő meghurcoltak védelmében. Saját szabadságát veszélyeztetve járta a börtönöket az 50-es években, és képviselte, védte azokat, akiket a rendszer ki akart telepíteni, akiknek el akarta rabolni földjét, jószágát, termését vagy éppen kuláknak bélyegzett. Munkásságának és egyéniségének köszönhetően nagy megbecsülésben volt része az emberek körében. Egy 1955-ös ÁVH-s jegyzőkönyv cinikusan írja: „Dr. Szobonya Zoltán Jánoshalmán, de főleg Mélykúton a kulákok védőszentje.”

Nem tett semmi rendkívülit, csupán lelkiismeretének megfelelően élt, egy embertelen világban emberként viselkedett. Elkötelezett demokrata volt, aki méltósággal képviselte a társadalom valós érdekét. Bűne csupán annyi volt, hogy pusztá létével képes volt tagadni a fönnálló hatalom eszméit és követelményeit.

Népszerűségének köszönhetően választották meg 1956. október 26-án a jánoshalmi és mélykúti forradalom szervezőjévé, majd vezetőjévé. A forradalom első napjától kezdve valódi többpárti demokrácia megteremtésén dolgozott. Beszédeiben is hangsúlyozta: „Nyújtsunk egymásnak békejobbot, mert olyan kevesen vagyunk magyarok, s most minden emberre szükség van.”

Vezetésével lebontották a tanácsrendszert, létrehozták a demokrácia alapintézményeit, újjászervezték a pártokat, megalakították a nemzetőrséget a rend fenntartására. Megszervezték a közrend biztosítását, mindezt a Jánoshalmán állomásozó tüzéralakulat, és a laktanyában felhalmozott fegyverek mellett. Személyiségének köszönhető, hogy Jánoshalmán és környékén mindvégig élet- és vagyonbiztonság volt, annak ellenére, hogy a katonaságnak tűzparancsa volt november 29-ig. Később ez nagyobb bűnnek számított, mert a forradalom tisztaságát képviselte.

Dr. Szobonya Zoltán többször is elhagyhatta volna az országot, de nem tette. Szenvedélyesen szerette hazáját. Mindig azt hangoztatta, hogy amit tett, azért vállalja a felelősséget, hiszen a forradalom napjaiban igaz célokért harcoltak tiszta eszközökkel. Váltig hitte, hogy társaival együtt nem ártottak senkinek, a haza üdvét szolgálták, és egy igazabb, élhetőbb demokratikus világ megteremtésén dolgoztak.

1957 februárjában letartóztatták „a demokratikus államrend megdöntésére irányuló szervezkedés kezdeményezése és vezetésének büntette” miatt, és kötél általi halálra ítélték, melyet 1958. szeptember 29-én 6 óra 30 perckor a kecskeméti börtönben hajtottak végre. Bátran vállalta a halált, mert mint mondta: „Inkább becsületben meghalni, mint becstelenül élni.”

A HORVÁT NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT HÍREI

A nyár második felében kevés közösségi esemény volt, néhány meghívásnak eleget tettünk.

Vendégként jártunk a Csávolyi Bunyevác Kultúrkör 65. évfordulóján, a gádori és rasztinai falunapon és a topoljei harcsafesztiválon.

2017. szeptember 2-án részt vettünk a hercegszántói hármashatár zarándoklaton, amelyen a horvát nyelvű szentmisét Ivan Sasko, zágrábi püspöksegéd celebrálta. Sajnos az egész napos eső miatt többen lemondták a részvételt, a misét nem a Mária szobornál, hanem a falusi templomban tartották.

2017. szeptember 9-én részt vettünk a topoljei horgászversenyen. A garai bunyevácokat Takács Tuni, Molnár Csaba és Szabó Tibor képviselték. Tuni egyéniben harmadik helyezést ért el, csapatban ötödikek lettek.

2017. szeptember 16-án nagy folklórfesztivált szerveztünk „Bunyevác kulturális örökség határok nélkül” címmel. A határon átnyúló fesztivál kezdeményezője a 2016. évben Tavankut volt. A rendezvényen csak a bunyevác lakossággal rendelkező bácskai települések tánccsoportjai szerepelnek kizárólag bunyevác koreográfiákkal. A fesztivál célja a ma-

gyar-szerb határ két oldalán lévő bunyevácok kapcsolatának erősítése, egymás kultúrájának és hagyományainak megismerése. Magyar oldalról a következő csoportok fogadták el a meghívásunkat: a bajai „Bunjevačka zlatna grana”, a csikériai „Rokoko”, a tompai „Kolo” és a garai Bunyevác Hagyományörző Tánccsoport. Csikériát, Tompát és Garát a Bácska Tamburazenekar kísérte. A Vajdaságból az ötletgazda Tavankut „Matija Gubec” tánccsoportja és a szabadkai „Bunyevác kolo” tánccsoport lépett fel tánckoreográfiával. Rajtuk kívül még három szabadkai egyesület vendégszerepelt: a „Duzsijanica” egyesület ostorcsapkodós koreográfiával, a „Bunyevác Népdalfesztivál Egyesület” két bunyevác énekkel és a „Horvát Csitaonica” egy prózával és egy dudás népdallal. Nagyon tartalmas és szép két órás műsort láthattunk gazdag és színes népviseletekkel. A műsort Rudics Miri és Kajtár Anikó vezették. A programot megelőzően bemutatkoztak egymásnak a csoportok, az érdeklődőknek megmutattuk a garai templomot és a bunyevác klubhelyiséget. A művelődési ház előterében Gara és Szabadka egy kis kiállítást is szervezett a kiadványaiból és népi hímzéseiből. A fellépő csoportoknak és protokollvendégeknek egyedi üvegdísz és emlékérmét készítettünk. A műsor után hajnalig tartó tánc ház következett a Bácska Tamburazenekarral.

Köszönjük minden segítőnk közreműködését a rendezvény megszervezésében, a szakácsoknak a finom marhapörköltet. A rendezvényt a Bács-Kiskun Megyei Horvát Önkormányzat támogatta. A fesztivál 2018-ban Szabadkán kerül megrendezésre, ők vették át a „stafétabotot”.

2017. szeptember 23-án Kecskeméten vendégszerepeltünk a Píllangó Gyermekek Tánccsoporttal, a Bunyevác Hagyományörző Tánccsoporttal és a Bácska Tamburazenekarral. Bunyevác koreográfiákat adtunk elő. Krékity István érdekes

előadást tartott a tambura és a horvát népzene történetéről és tájegységeiről. A dusnoki énekkórus ehhez kapcsolódó népdalokat énekelt. A szentmisét a mi plébánosunk, Szűcs Tibor celebrálta. A rendezvény fő szervezője a garai származású Berwinkl (Kubátov) Aranka volt. Mivel sajnos az utóbbi években eltávoztak az élők sorából a Kecskeméti Horvát Önkormányzat alapítói, róluk is megemlékeztek. Sibalín Sztipán, néhai elnök tiszteletére emléklakettet adtak át lányának, Zorának.

2017. szeptember 25-én a Garai Nemzetiségi Általános Iskola horvát nyelvtanárai az „ősi mesterségek” című projektnap keretében a kosárfonás bemutatását szervezték meg az iskola tanulóinak Tóth Balázs közreműködésével.

2017. szeptember 30-án a Pillangó Tánccsoport néhány táncosa népviseletben képviselte a bunyevácokat a garai szüreti felvonuláson.

2017. október 7-én a Garai Ifjúsági Tánccsoport, a Bunyevác Hagyományőrző Tánccsoport és a Bácska Tamburazenekar önálló estet adott a Somogy megyei Barcsban. Négy koreográfiát és egy zenekari blokkot mutattunk be a Dráva-menti horvátoknak. Ők tavaly jártak nálunk a Falunap kultúrműsorában.

2017. október 14-én a horvátországi Gyurgyenovác folklórfesztiválján vendégszerepeltünk egyedüli külföldi csoportként. A Garai Ifjúsági Tánccsoport a Bácska Tamburazenekar kíséretében két koreográfiát adott elő. A bunyevác koreográfiánál állva tapsolt a közönség, annyira lelkesek és ügyesek voltak a táncosok. Már a jövő évre meghívást kaptunk az egyik környékbeli település szüreti mulatságára.

Köszönjük mindhárom garai tánccsoport és a zenekar színvonalas műsorait valamennyi helyszínen, amelyekkel öregbítették településünk és a garai bunyevácok hírnevét. Köszönjük Demeter Gábor, bajai videós barátunknak a munkáját, akinek köszönhetően a kecskeméti és a barcsi teljes műsor az Interneten (Youtube-on) is megtekinthető.

Legközelebbi garai rendezvényeink a III. Adventi gyertyagyújtás (december 16.) és a Materice (december 17.) lesznek. A Préló időpontját előzetesen 2018. február 3-ára tervezzük.

Horvát Nemzetiségi Önkormányzat

NÉMET ÖNKORMÁNYZAT GARA HÍREI

Augusztus 13-án Kalocsára utaztunk. Az idei évben a kívül, belül felújított Főszékesegyházban került sor a megyei német misére. A megújult templomot megtöltötte a megye egész területéről összegyűlt némettség. A misét Schindler Mátyás, a bajai Szent Antal templom plébánosa celebrálta. Közreműködött Bergmann János atya is, aki betegsége után Kalocsán tölti nyugdíjas éveit. Bergmann atya a 60-as évek második felében, a 70-es évek elején volt plébános Garán. Biztosan sokan emlékeznek rá, akik akkoriban jártak általános iskolába. Nagyon szerették a gyerekek, sokat játszott velük együtt. Hittan órák után focizott a fiúkkal az udvaron. Nagyon szép lett kívül belül a templom, de a környéke is, az érsekség épülete is megújult, a közelben szép parkolót létesítettek. A Főszékesegyház előtti téren még folynak a munkálatok.

Augusztus 27-én jelentős évfordulót ünnepeltünk Garán. 70 évvel ezelőtt aug. 30-án utasították ki a garai német lakosság negyedik, az utolsó csoportját a faluból. 1946 novemberében kettő, majd 1947 augusztusában ismét két csoportot. Reggel megállt egy teherautó a ház előtt, egy rendőr közölte a családokkal, hogy 2 órán belül fejenként egy-egy 80 kg-os alapvető ruházatból, eszközökből, ágyneműből, élelemből álló batyuval álljanak készen az útra. Összesen 1825 személyt úztek el így szülőfalujukból Garáról, majd Magyarországról, ahol őseik 200 évvel azelőtt telepedtek le. Nagyban közreműködtek Magyarország, szűkebb hazánk, Gara felépítésében.

A régi időkre emlékeztető fűvós ünnepi misével kezdődött a megemlékezés. A mise után emléktáblát avattunk a templomkertben, melyen a következő mondat olvasható: „AZ EMBERT KI LEHET ŪZNI HAZÁJÁBÓL, DE A HAZÁT AZ EMBER SZÍVÉBÓL NEM.” Ezt több itt élő ember is átérezte, hiszen többen élnek itt, akiket szintén elűztek hazájukból. Ezt érezte az az 1825 ember is, akiknek szép házaikat, jó földjeiket itt hagyva, egyetlen 80 kg-os batyuval kellett távozniuk, akiket a sors szétszórta a világban, Németország különböző tarto-

mányaiban, Ausztriában, más államokban, más földrészekben. Bármenyre fáj a soha be nem hegedő seb a szívükben, gyakran hazalátogattak, amíg utazni tudtak, és készen álltak anyagi támogatást is nyújtani, hogy egykori szülőfalujuk szépüljön. Ezen a napon rájuk emlékeztünk. A misére és az emléktábla avatására nagyon sokan eljöttek. Minden résztvevőnek köszönetet mondunk a megtisztelő gesztusért.

Garát örökre szívük mélyén őrizték a kitelepítettek. Ha nem így lett volna, megírták volna Gara történetét a honfoglalástól a kitelepítésig? 1991-ben jelent meg a könyv. Összeállították volna a garai némettség 1997-ben megjelent családifa könyvét az 1700-as évek közepétől 1945-ig? Törekedtek volna kapcsolatok építésére? Gyűjtöttek volna pénzt Gara szépítése céljából?

Voltak olyan gyerekek Garán, akiket a nagyszülőkkel telepítettek ki, mivel szüleiket robotra hurcolták. 8-9 év után találkozhattak. Egyiküket megkérdeztük, hogy gondol vissza a múlt eseményeire. „Megpróbálom elfojtani magamban az átélt fájdalmakat, igyekszem a mára koncentrálni és bízok abban, hogy az én gyermekemnek soha nem kell megismernie az enyémhez hasonló fájó érzéseket.”

A kitelepítettek közül csak egy tudott eljönni Ausztriából, Bergauerné Follárd Mária, ő is már 85 éves. A rajta kívül még élők koruk és egészségi állapotuk miatt nem tudtak ilyen hosszú útra vállalkozni. A Bunyevác utcában volt a kocsmájuk. Ez a bunyevácok kocsmája volt, tamburások szórakoztatták a vendégeket.

70 év telt el a németek kiűzése óta. Előtte két nemzetiség élt a faluban, bunyevácok és németek fele-fele arányban. 3-4

magyar család volt csak Garán. Azóta megnőtt a nemzetiségek száma. Tiszteljük egymás szokásait, közösen ápoljuk egymás hagyományait. Gyermekünk többsége vegyes házasságokból származik, két, három nemzetiséghez is tartoznak.

A múlt eseményeit nekik is meg kell ismerni, és nem szabad feledni őket azért, hogy ne forduljanak soha egymás ellen, békésen éljenek, hiszen az élet túl rövid ahhoz, hogy napjainkat ellenségeskedéssel töltsük.

Köszönet illet mindenkit, aki a műsorban szerepelt, és segített abban, hogy minden gördülékenyen menjen. Köszönet a szakácsoknak, felszolgálóknak, akik gondoskodtak a vendégek jó ellátásáról.

Köszönet Schindler Mátyás atyának a mise celebrálásáért, a Baján élő garai Glasenhardt János tanár úrnak a történelmi háttér ismertetéséért. És végül a nyugdíjas kórusnak, valamint a nemesnádudvari táncsoportnak, hogy fellépésükkel színesítették az emlékezést.

Nyárbúcsúztató Baján a Sobri csárdában. Erre a hagyományra vált eseményre szeptember 8-án került sor az idei évben. Még soha nem volt ennyi résztvevő, 140-nél is többen voltunk. Idén nagyon sok fiatal volt köztünk. Finom volt a vacsora, a hangulat remek. A Vértessomlói zenekar gondoskodott a vendégek szórakoztatásáról. Hagyományos hangszerelésű zenekar, melyből már szinte alig van az országban. Fáradhatatlanul fújták hangszereiket, a vendégek vidáman ropták kedvenc táncukat.

Több érdekes előadáson vettünk részt. „Mitől sváb egy zsák?” Ezt az érdeklődést keltő címet adta előadásának Mohácsi Bugarszky Norbert, a mohácsi malomgazda, melyre okt. 4-én Baján került sor. A sváb családok liszteszsákjain található minták érdekességeiről beszélt. Ilyen irányú kutatása a mohácsi malom restaurálása után kezdődött, amikor egy ismerőse vitt neki egy szépen díszített használatlan zsákot, amit a gazdája gondosan őrzött családi ereklyeként.

Ezt elhelyezték a felújított malommúzeumban. Ekkor kezdtek egyre több zsákot hozni az emberek. Ezek közül sokat elhozott bemutatás céljából. Mifelénk is szokásos volt, hogy az emberek ráfestették nevüket a zsákjaikra. De a Dunántúlon a nevek mellett különböző mintákkal díszítették azokat. Érdekeség, hogy a szöveg minden esetben német nyelvű,

de a mintákban megjelenik a „Magyarország a hazám” érzése, pl. a díszítésben ott a magyar zászló, illetve más magyar szimbólumok. Erről, valamint a teljesen romos állapotból felújított műemlék malom munkálatairól, jelenlegi funkciójáról szólt az előadás. Érdeemes megnézni ezt a széppé, értékessé varázsolt épületet. Őrlésre alkalmas, de csak évente egyszer őrölnek, az új kenyérhez.

A Bajai Ady Endre könyvtár 2017-ben „Népek, étek, szokások” címmel indított előadássorozatot, melyben a Baján élő nemzetiségek mutatkoznak be. Október 10-én került sor a németek bemutatkozó előadására, melyet Manz Alfréd az MNÁMK tanára tartott „Sváb epizódok” címmel. Történelmi, néprajzi, irodalmi és kulturális adalékokat hallottunk a magyarországi németek életéből. Megtelt a könyvtár nagyterme, még sok pótszékkel kellett hozniuk a rendezőknek. Frédi magával ragadóan tud előadni, a szívét adja mondanivalójához, milyen sok újat tudott mondani, pedig azt hittük jól ismerjük népcsoportunkat. Köszönjük az előadást!

Kosárfonás áztatott vesszőből, fejtőszék, csuhéfonatú szék, klumpa, gombos harmonika.

Ezekkel az anyagokkal, eszközökkel ismerkedtek meg az iskola tanulói szeptember 27-én, amikor a vaskúti Knipf János ezermester jött el közéjük kézműves foglalkozást bemutatni. Sok kérdés hangzott el a látottakkal kapcsolatban, sok vállalkozó szellemű gyerek segített a kosárfonásban. Kipróbálták milyen érzés klumpában járni. Láthatóan élvezték. Lelkesen tapsoltak, amikor Hanzi bácsi a dédapjának 100 évnél is öregebb gombos harmonikájával eljátszott (és énekelt) egy német, egy magyar és egy bunyevác népdalt.

Német Önkormányzat Gara

GARAI IFJÚSÁGI TÁNCCSOPORT HÍREI

Illusztris és különleges helyen léphetett fel tánc csoportunk a nyáron, a Művészetek Völgye egyedülálló kulturális rendezvénysorozat vendégei lehettünk. A Muharay Népművészeti Szövetség udvarában „bácskai képeket” mutattak be az arra megkért különböző nemzetiségű és magyar falukból érkező táncosok. A meghívást a sváb táncok elismert oktatójának, Kishegyi Simonnak köszönhetjük.

A csoportunk a Bende testvérek zenei kíséretével bunyevác táncokat adott elő. Júliusban nem hiányozhatott a második alkalommal megszervezett dunafalvi „edzőtábor” sem. Ilyenkor kicsit elzártan, otthontól picit távolabb együtt készültünk a Bukovinai Találkozások bonyhádi és lengyelországi eseményére az Aprók tánc csoport táncosai és zenekar segítségével.

Augusztusban felléptünk az uszódi Gubbantós Népművészeti Fesztiválon. A szervezők szakmai zsűrit is a táncosok „nyakára hozott”. Így a közönség szimpátiáján túl a zsűriét is el kellett nyernünk. Ez olyannyira remekül sikerült, hogy a kiosztott díjak közül csoportunk a „a legtechnikásabb csoport” elismerését kapta.

Augusztusban, szeptemberben Garán kétszer táncoltunk. Ezen kívül Pálfán, Bácsbokodon és Nagymányokon léptek fel a garai táncosok. Pálfán falunap és szüreti felvonulás helyett rendezett lakodalmat szerveztek. 8-10 viseletes csoport – akik a Csánki Mónika, Kóvágó Zsolt által tanított csoportokból került ki – és egy lengyelországi kápráztatta el a közönséget színes viseletével és táncával. Egész estén át tartó - a Kárpát-medence különböző magyar tájegységeiről játszott - vonós zenére táncolhattak a résztvevők.

A Horvát Hagyományörző Tánc csoporttal közösen Baracson

vendégszerepeltünk. Majd Horvátországban, Durdevacon voltunk a Bácska Tamburazenekarral együtt. A helyi közönség nagyon kitett magáért, szinte végigtapsolta nem csak a mi, hanem a többi csoport műsorát is. Nem lehetett rosszul táncolni vagy énekelni. Nagyon jó hangulatú, kellemes élményen vagyunk túl.

Apró gyermek néptánc csoportunknál a bácsbokodi német táncosok vendégeskedtek. Két órán keresztül régi és modern német táncokat mutattak a gyerekeknek. Az ifjúsági és a gyermek tánc csoport közös műsorral készül a sváb bálra. Kishegyi Simon fog több alkalommal is hozzánk látogatni, hogy egy közös produkciót összehozzunk.

Az év hátralévő részében vállalkozásainkat teljesítjük. Új koreográfiákat tanulunk, majd készülünk a karácsonyi pásztorjáték, csobányolás előadására.

Antal Zsolt

A REFORMÁCIÓ 500 ÉVES ÉVFORDULÓJÁRA

Ebben az esztendőben ünneplik a protestáns egyházak a Reformáció 500 éves évfordulóját. A Magyarországi Református Egyház és benne a mi gyülekezetünk is az előbb említett közösséghez tartozik.

1517. október 31-én kerültek nyilvánosságra a mai Németországban Luther Márton Ágoston -rendi szerzetes egyházat megújító tételei. Szinte ezzel egy időben elindult Svájcban is az egyházújító mozgalom. A reformáció e két ágához számtalan gyülekezet csatlakozott Európa országaiból. Ezzel egy új korszak vette kezdetét: a reformáció korszaka.

Magyarországon a német ághoz tartozik az Evangélikus Egyház, a svájci ághoz a Református Egyház. Minden kétértelműséget kizárólag hazánk történelmére és kultúrájára is nagy hatást gyakorolt a reformáció. A teljesség igénye nélkül néhány momentumra szeretném felhívni a figyelmet.

Károlyi Gáspár kassavölgyi esperes által fordított teljes magyar nyelvű Biblia 1590-ben jelent meg. Károlyi Gáspár 1530-ban Nagykárolyban született, nevét szülővárosa iránti tiszteletből változtatta Károlyira. Wittenbergben tanult, ahonnan a reformáció is elindult, ott itatódott át a reformáció tanításaival. Hazaérkezve Göncön lett lelkipásztor és itt határozta el, hogy segítőtársa lefordítja a Szentírást magyar nyelvre. Erről maga így vall:

„Nemcsak azt akarja Isten, hogy papok olvassák a Szentírást és a közösség azoknak a szájából hallja – hanem azt is akarja, hogy az Ó- és Újtestamentum könyvei minden nemzetségnek nyelvén legyenek és azokat olvassák, hányják-vessék mindenek szegények, gazdagok, kicsinyek, nagyok, férfiak és asszonyok. Mert az Isten egyaránt minden rendbeli embereket akar üdvözíteni.”

A Bibliát, Vizsolyi Bibliának is nevezik, hiszen Vizsolyban került kinyomtatásra. Hatásáról Benda Kálmán akadémikus ezt írta:

„Belőle tanultak a protestáns iskolákban, belőle idéztek a templomi szószékeken, igen sok családban ez volt az egyetlen nyomtatott könyv. A prédikációk révén azokhoz is eljutott, akik írástudatlanok voltak. Hatása korántsem szorított a református vallásúakra, kiterjedt a magyarul beszélők egészére. Nincs még egy magyar könyv, amely négyszáz év alatt hatásában vetekedhetne vele. Kifejezései, nyelvi fordulatai és képei bekerültek a mindennapi beszédbe, meggyökereszkedtek a nép nyelvében és az irodalomban egyaránt. Nagy része volt az egységes modern irodalmi nyelv kialakításában, amely a társadalmi különbségeken felül összefogta a magyarul beszélőket, bármely vallásfelekezethez is tartoztak, s ezzel megteremtette az egységes magyar nemzeti műveltség alapjait.”

500 REFORMÁCIÓ

Induljunk ki ebből az idézetből. A reformáció egyházaiban jelent meg először a Biblia nemzeti nyelvre való fordítása. Ezzel együtt a teljes istentiszteleti liturgia nemzeti nyelvűvé vált. Ez nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az emberek megértették és a saját életükre, közösségükre, országukra nézve üzenetként értelmezték Isten szavát. Isten Lelkének ereje által, egy egész nemzet lelki megújulását munkálta a Károlyi Biblia. Mindez egy olyan időszakban történt, amikor a magyar államiság megszűnt létezni. Az ország három részre szakadt és Erdélyország kivételével az Oszmán és Habsburg Birodalom fennhatóság alá került. Isten gondoskodó szeretetét és kegyelmét ismerhetjük fel abban is, hogy a Biblia magyar nyelvű fordítása elkészült, melyből lelki erőt merítve országunk megmaradt és ma is létezik Európában.

A Vizsolyi Biblia az egységes magyar nyelv megteremtésében is fontos szerepet játszott. Széchenyi István azt mondta: „Nyelvében él a nemzet.” A világot megérteni és benne magunkat másokkal megértetni legjobban csak anyanyelvünkön lehet - tanította Apáczai Csere János. Anyanyelvünkön tudjuk továbbadni a hagyományainkat, történeteinket, kultúránkat, vallásunkat.

Itt szeretnék megemlékezni néhány protestáns prédikátorokról, akik az egységes magyar nyelv megteremtéséhez Károlyi Gáspárral együtt hozzájárultak. Az egységes nyelv kialakulásához az kellett, hogy a magyar nyelv taníthatóvá és tanulhatóvá váljon. Le kellett írni és rendszerbe kellett foglalni nyelvünk szabályait, sajátosságait.

Sylvester János az első magyar nyelvtan szerkesztője volt. Ő írta le először a magyar nyelv több helyesírási, hangtani, alaktani, stilisztikai szabályát.

Dévai Bíró Mátyás megalkotta az első helyesírási szabályzatot.

Szenczi Molnár Albert célja az volt, hogy idegenek számára is elsajátíthatóvá tegye nyelvünket. Ezért a helyesírási szabályokon túl, mondattani szabályokkal is kiegészítette művét.

Apáczai Csere János a tudományok számára tette alkalmasá a nyelvünket azáltal, hogy új szavakat alkot.

Az ő munkásságuk hozzájárult ahhoz, hogy Kölcsey Ferenc, Arany János, Ady Endre magyarul vallhassa meg reformátuságát, magyarul fejezhesse ki hitét mindnyájunkat Istenhez emelve.

*Horváth Andrea
lelkipásztor*

GARAI KSE HÍREI

A tavalyi évhez képest előrébb lépett a csapat eredményességben és helyezésemben is. Jelenleg a dobogótól 4 pontra vagyunk. Az előttünk álló 4 csapatból hárommal már játszottunk. Kevéske, 1 pontot csíptünk el tőlük és a Kisszállási idegenbeli mérkőzés sem ígérkezik könnyűnek.

Tabella, 2 fordulóval az őszi szezon vége előtt:

	M	Gy	D	V	Lg	Kg	Gk	P
1. BAJASZENTISTVÁNI SK	9	8	1	0	42	5	37	25
2. KUNFEHÉRTŐ KSE	9	7	1	1	40	15	25	22
3. KISSZÁLLÁSI SC	9	7	0	2	33	14	19	21
4. BÁCSBOKODI SK	9	6	0	3	46	13	33	18
5. GARAI KSE	9	5	2	2	37	16	21	17
6. CSÁVOLYI SK	9	5	1	3	33	22	11	16
7. KUNBAJAI SE	9	4	1	4	35	25	10	13
8. VASKÚTI BÁCSKA SE	9	3	0	6	17	39	-22	8 (-1p.)
9. DUNAFALVA SE	9	2	2	5	23	21	2	8
10. MADARASI SE	9	2	1	6	11	26	-15	7
11. RÉMI SZSE	9	0	1	8	13	37	-24	1
12. TATAHÁZA SE	9	0	0	9	2	99	-97	-1 (-1p.)

Hazai góllövőlista:

hely.	góllövő neve	gól
1.	KOVÁCS DUSÁN	9
2.	KEREZSI FERENC ZOLTÁN	8
3.	JAKAB ZOLTÁN	7
4.	ANTAL DÁVID	4
4.	BAKAI OLIVÉR	4
6.	SZABÓ ROLAND	3
7.	CSIZOVSZKI ROLAND	2

A csapat eddig lejátszott és hátralévő mérkőzései:

RÉMI SZSE -GARAI KSE **1 - 4**
 GARAI KSE -MADARASI SE **6 - 2**
 DUNAFALVA SE -GARAI KSE **2 - 2**
 GARAI KSE-BAJASZENTISTVÁNI SK **1 - 5**
 VASKÚTI BÁCSKA SE -GARAI KSE **2 - 4**
 GARAI KSE- KUNBAJAI SE **6 - 1**
 TATAHÁZA SE- GARAI KSE **0 - 12**
 GARAI KSE -BÁCSBOKODI SK **0 - 1**
 KUNFEHÉRTŐ KSE - GARAI KSE **2 - 2**
2017. 10. 29 13:30 KISSZÁLLÁSI SC - GARAI KSE
2017. 11. 05 13:30 GARAI KSE - CSÁVOLYI SK

Antal Zsolt

PROBOJÁ CZ MIKLÓS 85 ÉVES

Oktober 15-én, vasárnap illusztris vendége volt a garai sportot szerető közönségnek. A Gara-Bácsbokod rangadóra látogatott haza falunk szülötte, Probojác Miklós sokszoros magyar bajnok csúszókorongozó.

Probojác Miklós Garán született 1935. október 14-én, bunyevác családban. Általános iskoláit szülőhelyén végezte, azután előbb a garai tsz-ben, majd a kötelező katonai szolgálata után az állami gazdaságban dolgozott. 1962-től Kecskeméten, a városi rendőrkapitányság állományába került. 1990-ben törzsszázlósoként ment nyugdíjba, 2015 augusztusában főtörzsszázlósá léptették elő. Példamutató munkájáért számos elismerést kapott: Közbiztonságért Érdemérem arany fokozata, A Haza Szolgálatáért Érdemérem ezüst fokozata, BM Dicséret, Kiváló Dolgozó... stb.

Általános iskolás kora óta aktív sportoló. Közel 10 évig a megyei első osztályú Gara labdarúgó-csapatában játszott,

közben a lövészzel is megismerkedett. Ez utóbbi sportágban 1962-től a Kecskeméti Dózsa színeiben versenyzett. 1965-ben a megyében elsőként ő szerzett első osztályú minősítést. 1974-ben géppisztoly versenyszámban a belügyi szervek versenyén egyéni országos bajnok lett. 1986-ban sportágat váltott. A Kecskeméti Csúszókorong Sportklub tagjaként hétszeres magyar bajnok lett. A nemzeti válogattal 1994-ben részt vett a garmisch-partenkircheni világbajnokságon, egyéniben a 10. helyezést ért el. A világranglistán egy időben a 14. volt. Kiemelkedő sportteljesítményéért többször is elnyerte Bács-Kiskun megye, illetve Kecskemét város „Év Sportolója” címét.

Visszaidézve a kezdeteket: „Már általános iskolás koromban sokat fociztam. Különösebben nem kellett engem biztatni, mindig örömmel mentem edzeni. Középhátvédként kezdtem és ott is maradtam. Nyolcadikos lehettem, amikor felfigyeltek rám, és meghívtak a megyei első osztályban játszó helyi együtteshez. Először az ifi, később az első csapatba is bekerültem. Attól kezdve több mint tíz évig ott játszottam. A sport mellett népi táncos is voltam. Több éven keresztül táncoltam a garai és a hercegszántói kultúrcsoportban. Horvát nyelvű településeken turnéztunk a népi hagyományok ápolása érdekében.

Közben két éves sorköteles katonai szolgálatomat is letöltöttem, de ez idő alatt sem hagytam abba a sportolást. Minden lehetőséget kihasználtam arra, hogy versenyezhessek, így 1956-ban már hadsereg-válogatott lettem. Kecskemétre jöttünk edzőtáborba, ahol készültünk a Budapesti Honvéd elleni mérkőzésre. Alig vártuk, hogy játszassunk a »nagyok« (Puskás, Kocsis...stb.) ellen, de sajnos az ötvenhatos események közbeszóltak, így a mérkőzés elmaradt.

Amikor 21 évesen leszereltem, Garán, az állami gazdaságnál kaptam úgymond sportállást, a könnyített munka mellett el tudtam így járni a napi edzésekre. A focizás mellett egyre többször a garai lőtérre is megfordultam, rendőrbárataim révén a kispuska lövészzel is megismerkedtem. Ez a sportág is kedvemre való volt, így gyorsan értem el sikereimet: több egyéni győzelmet szereztem.

A rendőrségen végzett munkám mellett a Kecskeméti Dózsa színeiben folytattam a versenyzést. Ekkor már hivatásos edző foglalkozott velünk, így szabadidőnkben sokat edzhettünk. 1965-ben nekem sikerült elsőként megszerezni a megyében az első osztályú minősítést. 1973-ban megszűnt a „kispuska”, helyette lett a géppisztoly. 1974-ben már ebben a versenyszámban nyertem egyéni országos bajnokságot. Az eredményeim alapján bekerültem az országos rendőrségi válogatottba, így 1981-ben kiutazhattam Kijevbe, a Szocialista Országok Belügyi Szpartakiádjára. Ott csapatban harmadikak lettünk. A lövészet továbbra is a fő sportágam maradt, ennek köszönhetően mesterlövész tanfolyamra is jártam, így mesterlövész lettem.

1986 márciusában újabb kihívásban volt részem. Kimentem Kecskeméten a lőtérre gyakorolni, amikor észrevettem,

hogy néhányan valami furcsa sportot űznek. Odamentem és megtudtam, hogy ez a sportág a csúszókorong. Azt is elmondták, hogy létezik egy csapat, akik rendszeresen versenyeznek. Kapacitáltak arra, hogy próbáljam ki ezt a sportot. A negyedik dobásom után már azt mondták, hogy „Miklós, helyed van a csapatban.” Ezt én nagyon komolyan vettem, és elkezdtem edzeni. A kitartó munka eredményeként még abban az évben megnyertem az országos bajnokságon a céldobást. Ezután sorozatban még hétszer egymás után országos bajnok lettem. 1987-től már a nemzeti válogatott tagjaként nemzetközi versenyeken is szerepeltem. Többször is kitűnő eredményt értem el, így például 1988-ban a Hungária Kupán a több mint száz versenyző közül első lettem. Egyik legnagyobb sikeremet 1994-ben, a Garmisch-Partenkirchenben rendezett világbajnokságon értem el: a 49 induló közül 10. lettem, míg az összesített végeredmény alapján a világranglista 14. helyére kerültem.

1995-ben az országos bajnoki cím megvédése után 10 évre abbahagytam a korongozást, majd 2005-ben újrakezdttem. 2007 hozta meg életem talán legkiemelkedőbb sporteredményét: a kétszeri dobás összesített eredménye alapján 279-es köregegytel egyéni csúcst dobtam az Európa Bajnokságon. Ekkor végleg befejeztem a csúszókorongozást. A sporttól azonban az utóbbi években sem szakadtam el. Barátaimmal hétfő esténként egy honvédcsapatban röplabdázom. Szenioriként az Amatőr Országos Bajnokságon már két bajnoki címet is szereztünk.

Napjaim eseménydúsak telnek. Minden hétfőn röplabdázom, minden szerdán a Kecskeméti Horvát Klubba járok, míg a hétvégeken a kosár-, a kézi- és a röplabdameccsre látogatok ki. Sokat olvasok, rejtvényt fejtek, és a tévé sportműsorai is vonzanak. Feleségemmel, barátaimmal gyakran

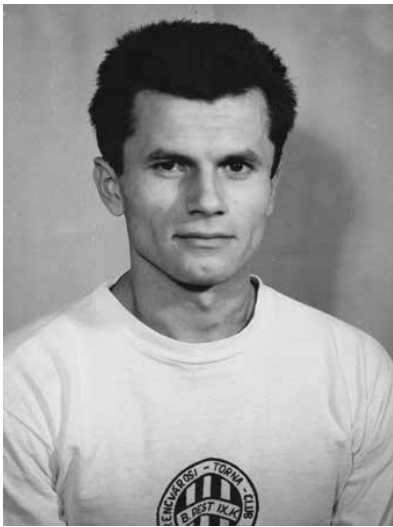

kirándulunk; kiállításokra, színházba, hangversenyekre is el-eljárunk. Sok időt töltünk gyermekeinkkel, unokáinkkal is, a hétvége egy napján mindig nálunk ebédel az egész család.”

Probojác Miklóst – a kezdőrúgás elvégzése után - együtt köszöntötte a garai csapat, vezetőség, ismerősei és kortársai. Isten éltesse még sokáig!

Antal Zsolt

10 ÉVE, 2007. AUGUSZTUS 7-ÉN HALT MEG PÁNCSICS MIKLÓS

Páncsics Miklós 1944. február 4-én született Garán. A 8. osztály elvégzése után a budapesti délszláv gimnáziumban tanul tovább. A magas, jó felépítésű diák atletizál. Tizenhét éves, amikor egy sikeres próbajáték után előbb a Mészáros József vezette ferencvárosi ifi csapatba, majd 1963-ban az NB I-es csapathoz kerül.

A féldínyes bajnokságban tíz meccsen Mátrait kell pótolnia a védelem közepén. Kilenc meccsen mindössze hét gólt kapnak és csak három pontot veszítenek, amikor jön a Honvéd elleni 2:7 vereség.

A sikeres bemutatkozást nem követi azonnali állandó csapattagság. Sőt. Legközelebb nyolc hónap múlva kap lehetőséget egy Komló elleni győztes bajnokin, amit újabb négy mérkőzés követ 1964 júliusában. Ismét közel egy év telik el, amikor pályára lép az élvonalban. Az MTK ellen 4:2-es vereséget szenved a csapat. 1965-ben ez az egyetlen tétmeccse.

A Novák, Mátrai, Dalnoki hármassba nem sétagalopp bekerülni és ráadásul vetélytársak is akadnak Havasi és Horváth Api személyében. 1965-ben Havasi és Horváth többször is helyet követel magának a védelemben, míg Páncsics továbbra is csak Mátrai helyetteseként kerülhet szóba.

1966-ban az Inter elleni BEK meccsen Horváth Apit kiállítják, így Tátrai mesternek új balhátvéd után kell néznie. A BEK visszavágón már Páncsics szerepel a védelem bal oldalán és a csapatban ragad. Jellemzően így áll fel a Fradi védelme az 1966, 1967 évi bajnokságok során: Novák, Mátrai, Páncsics.

1967. november 12.-én pályafutása egyetlen bajnoki gólját lövi a Dózsa elleni 3:3-as rangadón. Egy interjúban így kommentálta: „*Aznap délelőtt született a fiam, s így ünnepeltem.*”

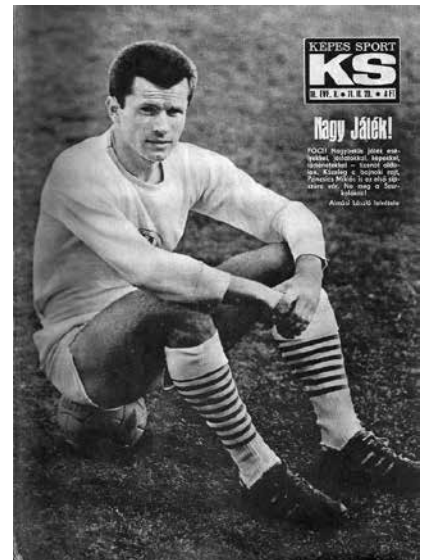
14 nap múlva, 1967. november 26.-án 126 ferencvárosi meccsel a háta mögött, a védelem tengelyébe kerül. A csapat ugyan kikap Szombathelyen, de semmi jelentősége, hiszen már rég megnyerték a bajnoki címet a Lakat-legények. A következő két meccs igazolja Lakat dr. döntését, hiszen a Fradi gólt sem kapva, oda-vissza veri a Liverpoolt és hősünk a következő hat évben a védelem oszlopa lesz.

„Páncsics nagyszerű fizikai adottságokkal rendelkezik. 1967-re vált érett, válogatott szintű labdarúgóvá. Rúgótechnikája, fejjátéka, gyorsasága és helyezkedési érzéke egyaránt kitű-

nő volt. Tehetsége, sportszerű játékfelfogása és szorgalma szép jövővel kecsegtet.”

Ő maga így vallott arról, hogy milyen is egy jó középhátvéd: „*Az egész védelem szervezése, irányítása a középhátvédre hárul. Az edzők általában úgy szokták jellemezni, hogy a kapus után a legfelelősségteljesebb poszt. Elég csupán egyetlen kis hibát elkövetni és az ellenfél már csak a kapussal áll szemben. Rendszerint gól születik abból, ha a középhátvéd „kihagy”. Általában az egy szinten hosszú ideig megbízható formát nyújtó játékosokból lesz jó középhátvéd. A gyorsaság, a jó rúgótechnika és egyéb adottságok mellett feltétlenül szükséges, hogy legyen irányító képessége, a körülötte játszóknak megfelelő tekintélye. Ez is összefüggésben van azzal, hogy hosszú időn át, megbízhatóan játsszon, mert ezzel szerezheti meg a tekintélyt.*”

1967 végén bekerül a válogatottba is, az NDK ellen debütál Lipcsében. Ezt további 36 találkozó követi a legjobbak között. 1968-ban a bajnoki elsőség mellett, tagja az olimpiai bajnok csapatnak is és a VVK döntőbe is bejutnak a zöld-fehérek, ott azonban alulmaradnak a Leeds United-del szemben. A Lakat-éra utolsó évében bronzéremig jut az időközben Vargát és Albertet is elvesztő gárda.

Páncsics az ezüstkorszakban is kihagyhatatlan a csapatból, a védelmet Kalocsay dr., majd Csanádi Ferenc is ráépíti. Igaz 1970 nyarán kis híján az örök riválishoz igazol. Mivel továbbra is zöld-fehérben marad, így a bajnoki aranyakat ezüstre "cseréli". A Fradival magyar kupát nyer és az UEFA kupában is eljutnak a legjobb négyig '72 tavaszán, ahol a Wolverhampton parancsol megálljt.

A sorsdöntő UEFA-kupa visszavágó előtt négy nappal még rangadóra kerül sor a Megyeri úton: Ú. Dózsa – Ferencváros 0:2. Gólszerzők: Szőke és Branikovits. A meccs embere azonban nem a góllövők közül kerül ki, hanem a Fradi védelméből. Páncsics az első magyar labdarúgó, aki a Népsporttól az első 10-es osztályzatot kapja!

„Korlátlan úr volt a pályán. Látványosan játszott. Tökéletes védőmunkáján kívül nemegyszer a támadások vezetéséből is kivette részét. Régen nem látott nagyvonalú, rugalmas és tiszta játéknak nagy része van az FTC biztos győzelmében.”

– írta a forduló legjobbjáról a Képes Sport.

1972 júniusában negyedik helyezést ér el a magyar válogottal az Európa Bajnokságon, majd, nem egészen három hónap múlva a lengyelekkel szemben marad alul az olimpiai torna döntőjében válogatottunk.

1973. szeptember 22.-én a SZEOL ellen (1:2) a Népstadionban még bajnokín, majd négy nap múlva Belgrádban már utolsó válogatott találkozásán lép pályára. Időközben edzőváltás történik a Fradinál. Csanádi Ferencet Dalnoki Jenő váltja 1973. októberétől. Páncsics még egy meccset játszik zöld-fehérben, 1974. április 15.-én a Szőnyi úton lép utoljára pályára Fradi mezben.

1974 nyarán Páncsics a Honvédba, Pusztai a Fradiba kerül egy csereügylet révén. Amíg Pusztai a Fradiban másodvirágzását éli, és 24 alkalommal is bekerül a válogatottba, addig Páncsics a Honvédból már nem viseli a címeres mezt.

Rózsa András lényegre törő mondatai a Népsportban jelentek meg 1977 januárjában:

„Ez a nagycsontú, nyílt tekintetű férfi a Ferencvárosban kezdte a labdarúgást 1961-ben. Fradistaként lett 37-szeres válogatott, olimpiai bajnok, olimpiai ezüstérmes. Akkor vállalta a nagy múltú egyesület csapatának az összefogását, amikor majdnem széthullott a gárda. Akkor vált a magyar válogatott oszlopává, amikor csaknem szétszűllött a csapat. Akkor hirdette a sok edzés, a sok munka ígését, amikor az szinte bűnnek számított. Akkor volt nyílt beszédű, amikor mások szerint hallgatni volt érdem. És amikor mennie kellett a Ferencvároshoz — hiszen kár lenne bármit is magyarul, mennie kellett — emelt fővel ment, mert szeretett volna bizonyítani. Különös játéka a sorsnak, hogy ez számára a Honvédban csak elvétve adatott meg.”

1981-ben a Bp. Építők csapatában hagy fel az aktív játékkal. 1982-től 1987-ig az MLSZ főtitkára. 1997-től három időnyen át az FTC labdarúgó-szakosztály menedzser-igazgatói posztját tölti be.

Elhunyt 2007. augusztus 7-én, Budapesten.

Antal Zsolt

IMPRESSZUM

Kiadja: Gara Község Önkormányzata

Megjelenik: negyedévenként

Szerkeszti: a szerkesztőbizottság

Szerkesztőség és kiadó címe: 6522 Gara, Kossuth út 62.

Felelős szerkesztő: Faa Béla polgármester

Nyomda: Apolló Média Kft., Baja
www.apollomediamedia.hu

Készült: 800 példányban

RÁCZ PATRIK 52 KG-BAN MAGYAR BAJNOK LETT

Szeptember 27-től 30-ig Nagykanizsán rendezték az év legrangosabb versenyét a serdülő korosztályú ökölvívó palántáknak. Négy napon át izzott a ring, hiszen nem kis tét forgott kockán, a magyar bajnoki címért szálltak a szorítóba a srácok. A bajai Mogyi Felsővárosi Ökölvívó SE színeiben indult Rác Pátrik, 8. osztályos garai tanuló is. Edzője Gálos Tamás.

Az első napon 10 másodperc alatt bevitt KO-val kezdett Pátrik, szenvedője egy debreceni fiú volt.

A második nap reggel - az előző naphoz hasonlóan - az orvosi vizsgálat és mérlegelés után, délután háromkor kezdődtek a selejtezők. Itt aki nyert, az már biztos bronzérem tulajdonosa lehetett. Rác Pátrik a Budapesti Vasas kiválóságát egyhangú pontozással verte.

Harmadik napon háromtól ismét izzott a ring. Pátrik kiváló technikailag és taktikailag jól felépített mérkőzésen búcsúztatta a Dávid SC versenyzőjét, Tóth Noelt. A döntő, a negyedik napon reggel kilenckor kezdődött. Rác Pátrik a Budapesti Központi Sport Iskola tanítványát verte 3-2-es arányban, így a bajai színeken versenyző sportoló magyar bajnoki címet nyert!

Pátrikot az interjú készítésekor Németországban értem utol. Szüleitől kapott ajándékba egy németországi utazást. Következő célja a jövő tavasszal rendezett diák olimpia.

Gratulálok Patriknak; kevés kapott, de annál több adott pont és eredményes szereplést kívánok a jövőben!

Antal Zsolt

ANYAKÖNYVI HÍREK

Születtek:

Rebenszki Flóra Ibolya (*anyja neve: Hasztentaufel Anita*)

Magyar Máltai Szeretetszolgálat

KERESSEN, HOGY KERESHESSEN!

Nehéz anyagi körülmények között él és szeretne munkát találni...

A Máltai Szeretetszolgálat Bajai Csoportja segíteni kívánja a térségben (Baja és Bácsalmás) élő alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkező személyek elhelyezkedését.

Ha nincs szakmája vagy új szakmát szeretne tanfolyam keretében szerezni, úgy erre is lehetősége nyílik.

CÉLUNK:

- Segítsük Önt, hogy munkahelyet találjon vagy képzésben vehessen részt.

TÁMOGATOTT KÉPZÉSEK:

- földmunka-, rakodó- és szállítógépkezelő
- kőműves
- német alapfok (szakképzettséghez kötött)
- ECDL Select 7 modul (szakképzettséghez kötött)

SEGÍTÜNK ÖNNEK:

- Munkaerő-piaci információk nyújtása (*tájékoztató az esetleges üres álláshelyekről*)
- Álláskeresési tanácsadás (*önéletrajz készítése, állásinterjúra történő felkészítés*)
- Ügyintézésben való segítségnyújtás

Keresse fel irodánkat, hogy közös erővel keressük meg az Önnek megfelelő lehetőséget.

Bővebb információ kérhető személyesen a máltai irodában:

Máltai Szeretetszolgálat Bajai Csoportja

6500 Baja, Petőfi Sándor u. 32.

Hétfőtől péntekig 8-16 óráig

6500 Baja, Fáy u. 1.

Hétfőn, Szerdán, Pénteken 12.00-16.00 óráig

Kedden, Csütörtökön 8.00-12.00 óráig

e-mail: maltaiszeretetszolgalatbaja@gmail.com

Telefon: 30/627-1380

„Segíteni csak jól szabad.

Jól segíteni pedig csak úgy lehet, ha azt adjuk,
amire a másoknak leginkább szüksége van.”

Kozma Imre atya

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

BETESZDA ALAPÍTVÁNY HÍREI

Tisztelt Olvasók!

A NAV tájékoztatása alapján alapítványunk megkapta számlájára az Önök által felajánlott 2016-os évi személyi jövedelemadó 1%-át.

Köszönetemet fejezem ki Mindazoknak, akiknek fontos alapítványunk működése, és ennek érdekében felajánlották adójuk 1%-át.

Bízom abban, hogy a jövőben is fontosnak vélik munkánkat, és támogatják alapítványunkat, és ezzel céljaink megvalósulását.

Köszönetet mondok az Alapítvány Kuratóriumának nevében Mindazoknak, akik bármilyen támogatást nyújtottak alapítványunknak céljaink megvalósulásához.

December 8-án Mikulás váró délutánt rendezünk, melyre szeretettel várjuk településünk valamennyi gyermekét.

Szücs Jánosné
elnök

TÁJÉKOZTATÓ A LAKOSSÁGI SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉSI AKCIÓRÓL

Gara Községi Önkormányzat kezdeményezésére a vaskúti FBH-NP Nonprofit KFT átfogó szelektív hulladékgyűjtési akciót szervez Gara település belterületén elektromos és elektronikai hulladék és gumiabroncs begyűjtésére.

**A szervezett szelektív gyűjtés időpontja:
2017. november 11. 8.00 – 14.00 óráig**

**Elektromos és elektronikai hulladék és
gumiabroncs gyűjtése gyűjtőponton történik**

**Gyűjtőpont helyszíne:
Kossuth L. u. 77. előtti terület**
(Húsbolt előtti terület)

A gyűjtőpontokon a lakosság és intézmények leadhatják a háztartásában összegyűlt háztartási nagygépeket, - kisgépeket, informatikai és távközlési berendezéseket, szórakoztató elektronikát, elektromos és elektronikus barkácsgépeket, szerszámokat, gumiabroncsokat.

A gyűjtőponton 2 db 32 m3 konténer kerül kihelyezésre az egyikbe az elektronikai hulladékot, másikba a gumiabroncsot fogjuk gyűjteni.

A hulladékgyűjtési akcióban várjuk a lakosság és az intézmények megjelenését. Intézmények esetén selejtezési listát is szíveskedjenek mellékelni a leadandó berendezésekről, amennyiben a későbbiekben erről jelentést kell készíteniük.

Az elektronikai hulladékot a Felső-Bácskai Hulladékgazdálkodási Kft. bontó üzemébe szállítjuk el, ahol a hulladékot szakszerűen előkezeljük.

A gyűjtés célja, hogy a hulladékok minél nagyobb mértékben hasznosuljanak, illetve a környezetre, emberre veszélyt jelentő anyagokat ellenőrzött körülmények között kezeljük.

Tegyünk együtt környezetünk tisztaságáért!

Az átvehető elektronikai hulladékok EWC kód szerint

EWC kód	Megnevezés	Veszélyes	Elszállításra kerülő komplett berendezés fajták
20 01 36	Kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések, amelyek különböznek a 20 01 21, 20 01 23 és 20 01 35 kódszámú hulladékoktól	nem	KT 101 háztartási nagy gép: mosógép, centrifuga, mosogatógép, villanytűzhely, gáztűzhely, mikrosütő, hőszigetelő, ventilátor KT 102 háztartási kisgép: porszívó, takarítógép, vasaló, kenyérpírtó, el. kés, mérleg, olajsütő, kávéfőző, daráló, haj és szakállvágó, óra KT 103 iroda és távközlés technikai berendezés: számítógép, nyomtató, számológép, fénymásoló, fax, írógép, telex, telefon, mobil tel, írásvetítő, szünetmentes táp (tintapatron önmagában nem kerül átvételre) KT 104 szórakoztató elektronika: rádió, magnó, lemezjátszó, videomagnó, kamera, hi-fi, audió erősítő, autórádió, hangfal, hangszer, stb. KT 105 barkácsgép: fúró, dekopírfűrész, fűnyíró, flex, varrógép, stb.
20 01 23*	Klór-fluor-szénhidrogéneket tartalmazó kiselejtezett berendezések	igen	hűtőszekrény, légkondicionáló berendezés
20 01 33*	Elemek és akkumulátorok	igen	elem, akkumulátor, szünetmentes tápegység
20 01 35*	Veszélyes anyagokat tartalmazó, kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések, amelyek különböznek a 20 01 21 és 20 01 23 kódszámú hulladékoktól	igen	képcsöves elektronika (TV, monitor) Csak a teljesen ép készülékek!!!